

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΚΤΥΟΥ «ΕΛΕΝΗ ΣΚΟΥΡΑ»

για την «Ένταξη της διάστασης του φύλου στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στα εκτελεστικά όργανα των πολιτικών φορέων» και τη «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων»

Κεντρικό Θέμα Συνάντησης:

«Οι κατά φύλο ποσοτώσεις στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων ως εργαλείο επίτευξης ουσιαστικής ισότητας: Προοπτικές, περιορισμοί και προτάσεις»

- Εισήγηση από τον Συνταγματολόγο, Καθηγητή Δημοσίου Δικαίου Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, κ. Γιώργο Σ.Π. Κατρούγκαλο.
- Παρουσίαση «τύπων» κατά φύλο ποσοτώσεων από ευρωπαϊκές χώρες.
- Τοποθετήσεις – Προτάσεις των φορέων μελών των θεματικών ομάδων εργασίας.

Το παρόν υλικό ως στόχο έχει την παροχή ενημέρωσης προς τα μέλη των θεματικών ομάδων εργασίας για την «Ένταξη της διάστασης του φύλου στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στα εκτελεστικά όργανα των πολιτικών φορέων» και τη «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων», σχετικά με «τύπους κατά φύλο ποσοτώσεων» που εφαρμόζονται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Βασικές πηγές του συγκεκριμένου υλικού αποτελούν:

- Η ιστοσελίδα www.quotaproject.org, που περιλαμβάνει στοιχεία και δεδομένα σε διεθνές επίπεδο για την εφαρμογή κατά φύλο ποσοτώσεων στις πολιτικές διαδικασίες. Αποτελεί συλλογική προσπάθεια του Διεθνούς Ινστιτούτου για τη Δημοκρατία και την Εκλογική Υποστήριξη (**International Institute for Democracy and Electoral Assistance-IDEA**), της Δια-Κοινοβουλευτικής Ένωσης (**Inter-Parliamentary Union-IPU**) και του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου της Στοκχόλμης.
- Η έρευνα του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας: Ρετσίλα, Ε. (επιστ. υπεύθυνη) (2006). *Η συμμετοχή των Γυναικών στα Κέντρα Λήψης Πολιτικών Αποφάσεων στην Ελλάδα*, Αθήνα: ΚΕΟΙ.

- Η ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (www.isotita.gr) που περιλαμβάνει την ισχύουσα νομοθεσία, αναφορικά με τη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

ΒΕΛΓΙΟ

Γενικές Πληροφορίες

Το Βελγικό Κοινοβούλιο αποτελείται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τη Γερουσία. Για την προώθηση της γυναικείας συμμετοχής στα Κέντρα Λήψης Πολιτικών Αποφάσεων έχουν γίνει αρκετές προσπάθειες. Οι εθνικοί και περιφερειακοί Υπουργοί, σε συνεργασία με ειδικούς συμβούλους σε θέματα φύλου, εξέτασαν την οργάνωση των Υπουργείων, προκειμένου να επανορθώσουν το μακροχρόνιο πρόβλημα των έμφυλων διακρίσεων σε ανώτατες λειτουργίες. Οι σύμβουλοι επεξεργάστηκαν νέους τρόπους, για να συζητήσουν την αύξηση της γυναικείας παρουσίας σε ανώτερες θέσεις της κυβέρνησης. Και εν συνεχεία χρησιμοποίησαν οργανωτικές τεχνικές αλλαγής, που αφορούσαν σε σεμινάρια ανώτατου επιπέδου, για να εξασφαλίσουν την ενίσχυση της ίσης συμμετοχής των ανδρών και γυναικών στη διοικητική δομή.

Το 1994 υιοθετήθηκε για πρώτη φορά Νόμος για την ποσόστωση. Οι λίστες των υποψηφίων δε μπορούσαν να περιλαμβάνουν περισσότερο από τα 2/3 από κάθε φύλο, υπό την ποινή μη αποδοχής της λίστας. Ωστόσο, στον πρώτο γύρο των εκλογών σε κοινοτικό και επαρχιακό επίπεδο, το 1994, η ποσόστωση ανήλθε σε 25%. Οι ομοσπονδιακές εκλογές του 1995 είχαν εξαιρεθεί από τις ποσοστώσεις.

Οι νόμοι περί κατά φύλο ποσοστώσεων του 1994, τέθηκαν σε πλήρη ισχύ σε όλα τα εκλογικά επίπεδα –κοινοτικό, επαρχιακό, περιφερειακό, ομοσπονδιακό και ευρωπαϊκό- το 1999 και το 2000. Οι σχετικές διατάξεις συμπληρώθηκαν το 2002, όπως ισχύουν έως σήμερα. Για τις πρώτες εκλογές που εφαρμόστηκαν οι κατά φύλο ποσοστώσεις σε περιφερειακό, ομοσπονδιακό και ευρωπαϊκό επίπεδο, το μόνο που οριζόταν ήταν ότι οι τρεις πρώτοι/ες υποψήφιοι/ες σε κάθε λίστα δεν θα μπορούσαν να είναι του ίδιου φύλου. Οι εκλογές σε κοινοτικό και επαρχιακό επίπεδο, ρυθμίζονται πλέον τοπικά, αλλά οι νομικές διατάξεις περί των κατά φύλο ποσοστώσεων είναι παρόμοιες. Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 2007 για τις ομοσπονδιακές εκλογές και το 2009 σε περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Το Βέλγιο ήταν η πρώτη ευρωπαϊκή χώρα όπου εφαρμόστηκε κατά φύλο ποσόστωση σε λίστα υποψηφίων σε εθνικό επίπεδο.

Ποσοτώσεις σε Εθνικό Επίπεδο

ΒΟΥΛΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ	
Σύνολο Εδρών	150
Σύνολο Γυναικών	57
Ποσοστό Γυναικών	38%
Έτος Εκλογής	2010
Εκλογικό Σύστημα	Λίστα Αναλογικής Εκπροσώπησης
Τύπος Ποσόστωσης	Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες

	Νομική Πηγή	Περεταίρω πληροφορίες
Τύπος Ποσόστωσης: Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες	Εκλογικός Νόμος	Στις εκλογικές λίστες, ο αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο, δε μπορεί να είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των υποψηφίων του άλλου φύλου . Αυτό εφαρμόζεται επίσης και στη λίστα των αναπληρωτών/τριών. Οι δύο πρώτοι υποψήφιοι στις λίστες δεν μπορούν να είναι του ίδιου φύλου (Εκλογικός Νόμος, Άρθρο 117).
Νομικές κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση:	Εκλογικός Νόμος	Αν ένα κόμμα δε συμμορφωθεί με την κατά φύλο σύνθεση των ψηφοδελτίων, θα πρέπει να απορριφθεί από τις εκλογικές αρχές (Εκλογικός Νόμος, Άρθρο 117).
Σειρά κατάταξης/Κανόνες τοποθέτησης:	Εκλογικός Νόμος	Οι δύο πρώτοι υποψήφιοι στις λίστες δεν μπορούν να είναι του ίδιου φύλου (Εκλογικός Νόμος, Άρθρο 117).

Τελευταία Ενημέρωση 31-01-2013

ΓΕΡΟΥΣΙΑ	
Σύνολο Εδρών	71
Σύνολο Γυναικών	29
Ποσοστό Γυναικών	41%
Έτος Εκλογής	2010
Εκλογικό Σύστημα	Λίστα Αναλογικής Εκπροσώπησης

	Νομική Πηγή	Περεταίρω πληροφορίες
Τύπος Ποσόστωσης: Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες	Εκλογικός Νόμος	Στις εκλογικές λίστες, ο αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο, δε μπορεί να είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των υποψηφίων του άλλου φύλου . Αυτό εφαρμόζεται επίσης και στη λίστα των αναπληρωτών/τριών. Οι δύο πρώτοι υποψήφιοι στις λίστες δεν μπορούν να είναι του ίδιου φύλου (Εκλογικός Νόμος, Άρθρο 117).

Νομικές κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση:	Εκλογικός Νόμος	Αν ένα κόμμα δε συμμορφωθεί με την κατά φύλο σύνθεση των ψηφοδελτίων, θα πρέπει να απορριφθεί από τις εκλογικές αρχές (Εκλογικός Νόμος, Άρθρο 117).
Σειρά κατάταξης/Κανόνες τοποθέτησης:	Εκλογικός Νόμος	Οι δύο πρώτοι υποψήφιοι στις λίστες δεν μπορούν να είναι του ίδιου φύλου (Εκλογικός Νόμος, Άρθρο 117).

Τελευταία Ενημέρωση 31-01-2013

Ποσοτώσεις σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

Τύπος Ποσόστωσης:	Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες
--------------------------	---

	Νομική πηγή	Περεταίρω πληροφορίες
Τύπος Ποσόστωσης: Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες	Εκλογικός Νόμος	Οι εκλογές σε τοπικό επίπεδο αποτελούν αρμοδιότητα των τριών Περιφερειών και έχουν αντιγράψει την εθνική νομοθεσία και εφαρμόζουν κατά φύλο ποσόστωση σε ποσοστό 50% στις εκλογικές λίστες.
Νομικές κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση:	Εκλογικός Νόμος	Αν μία παράταξη δε συμμορφωθεί με την κατά φύλο σύνθεση των ψηφοδελτίων, θα πρέπει να απορριφθεί από τις εκλογικές αρχές (Εκλογικός Νόμος, Άρθρο 117).
Σειρά κατάταξης/Κανόνες τοποθέτησης:	Ναι	Οι δύο πρώτοι υποψήφιοι στις λίστες δεν μπορούν να είναι του ίδιου φύλου (Εκλογικός Νόμος, Άρθρο 117).

Τελευταία Ενημέρωση 18-11-2010

ΓΑΛΛΙΑ

Γενικές Πληροφορίες

Η Γαλλία χορήγησε πρώτη την καθολική ψήφο στους άρρενες πολίτες το 1848, ωστόσο οι Γαλλίδες απέκτησαν δικαίωμα ψήφου μόλις το 1944, μετά από πολλές δεκαετίες προσπαθειών. Παρά το γεγονός ότι ο εκλογικός νόμος της 21^{ης} Απριλίου 1944 διακήρυξε ότι «*οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα να ψηφίσουν και να εκλεγούν επί ίσοις όροις με τους άνδρες*», η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Στο πρώτο Κοινοβούλιο (1945), μόνο το 6% των εκπροσώπων ήταν γυναίκες. Στη δεκαετία του 1960, το ποσοστό των γυναικών που συμμετείχαν στο Κοινοβούλιο ήταν το χαμηλότερο (2,1%).

Το 1981 ιδρύθηκε το Υπουργείο Delegee aupres du Premier Ministre charge des Droits de la Femme (MDDF), υπεύθυνο για τα γυναικεία δικαιώματα. Στην κορυφή του τοποθετήθηκε μια γυναίκα, η Yvette Roudy. Το MDDF έπαιξε σημαντικό ρόλο στον αγώνα του Σοσιαλιστικού

Κόμματος για τα θέματα των γυναικείων δικαιωμάτων. Ίδρυσε περιφερειακά και τμηματικά γυναικεία γραφεία για να διασφαλιστεί η εφαρμογή των πολιτικών ισότητας σε όλα τα επίπεδα. Το 1983 πέρασε στο Κοινοβούλιο ο Νόμος Roudy για την ισότητα στο χώρο της εργασίας, που καθιέρωσε ένα σύστημα ετήσιων αναφορών για την ισότητα, με το οποίο οι εταιρείες θα μπορούσαν να αναλύσουν κατά πόσο εφαρμόζουν την ισότητα ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες. Ωστόσο, ο Νόμος αυτός δεν είχε μεγάλο αντίκτυπο στη γαλλική εργασιακή ζωή. Θα πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι το MDDF δεν διέθετε σημαντικό δίκτυο ανεξάρτητων γυναικείων οργανώσεων, που να υποστηρίζουν τη δουλειά του. Σημειώνεται ότι μετά τις εκλογές του 1997, αρκετές γυναίκες κατέλαβαν σημαντικές υπουργικές θέσεις.

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ήταν το πρώτο κόμμα που εφάρμοσε κατά φύλο ποσοτώσεις το 1974 με 10% και στη συνέχεια σταδιακά αύξησε το ποσοστό αυτό για να φτάσει το 1990 στο 30%. Το κόμμα των Πράσινων, από την ίδρυσή του, το 1984 έθεσε την αρχή της ισότιμης συμμετοχής ανδρών και γυναικών. Η πρώτη προσπάθεια εφαρμογής κατά φύλο ποσοτώσεων σημειώθηκε το 1982, οπότε και ψηφίστηκε σχετικό νομοσχέδιο. Ωστόσο, το νομοσχέδιο αυτό ανατράπηκε από το Συνταγματικό Συμβούλιο.

Το Μάιο του 2000 ψηφίστηκε και επικυρώθηκε συνταγματικά η ισάριθμη αντιπροσώπευση των υποψηφίων στις κομματικές λίστες για τις δημοτικές και βουλευτικές εκλογές¹. Η οπαδός της ισάριθμης αντιπροσώπευσης, Σ. Αγκασενσκι, υποστηρίζει ότι το αίτημα της ισοτιμίας προκύπτει αφενός από μια νέα προσέγγιση της διαφοράς των φύλων, στην οποία αποδίδεται πολιτική σημασία και αφετέρου από μια νέα προσέγγιση της δημοκρατίας που τείνει να υλοποιήσει την ισότητα των φύλων, όχι μόνο καλύτερα, αλλά και διαφορετικά. Η Αγκασενσκι σημειώνει ότι ο λαός και οι αντιπρόσωποί του είναι έμφυλα άτομα, άνδρες και γυναίκες, τα οποία, ως τέτοια, πρέπει εξίσου να ασχολούνται με τα κοινά². Με αυτή τη λογική, αφού οι γυναίκες αποκλείστηκαν επί ενάμισι αιώνες από την πολιτική «ως γυναίκες», θα πρέπει και ως γυναίκες να ενσωματωθούν στο πολιτικό παιχνίδι. Η ιδιαιτερότητα της γαλλικής περίπτωσης δεν έγκειται τόσο στην εφαρμογή κάποιας θετικής δράσης για τις γυναίκες, όσο στην παραδοχή του έμφυλου «δισυπόστατου της πολιτείας». Στη Γαλλία η διαφορά των φύλων αναδείχθηκε σε συνταγματική αρχή, νομικά κατοχυρωμένη, αποτελώντας το θεμέλιο της πολιτικής και κοινωνικής οργάνωσης. Η αναγνώριση αυτή δείχνει το δρόμο προς την επιστροφή στις παραδοσιακές αξίες, τον καταμερισμό της εργασίας ανά φύλο και την ιεράρχηση των έμφυλων ρόλων.

Παράλληλα με την ισότητα στην πολιτική σφαίρα, στη Γαλλία έχουν ληφθεί μέτρα για την ενίσχυση της πρόσβασης των γυναικών στη δημόσια διοίκηση. Ορισμένα από αυτά είναι ο

¹ Αγκασενσκι Σ. (2000), *Πολιτική των φύλων*, εκδ. Πόλις, Αθήνα, σ. 213 & Βαρίκα Ε. (2002), Η ισάριθμη αντιπροσώπευση στη Γαλλία, *Η Καθημερινή - Επτά Ημέρες*, σσ. 26-27.

² Αγκασενσκι Σ. (2000), *ό.π.*, σ. 11.

διορισμός ίσου αριθμού γυναικών και ανδρών στους δημόσιους οργανισμούς, ο καθορισμός ενός ελάχιστου ποσοστού γυναικών στις επιτροπές για ανταγωνιστικές επαγγελματικές εξετάσεις και η εισαγωγή προοδευτικών μέτρων για την ισόρροπη συμμετοχή των φύλων σε ανώτερες διοικητικές θέσεις. Ενώ πολλές από αυτές τις τεχνικές έχουν ήδη δοκιμαστεί με επιτυχία και σε άλλες χώρες, η σημασία της γαλλικής προσπάθειας συνίσταται στο γεγονός ότι οικοδομείται πάνω σε προηγούμενες εμπειρίες και επεκτείνεται σε μια ανάλυση του όλου προβλήματος.

Ποσοτώσεις σε εθνικό επίπεδο

ΒΟΥΛΗ	
Σύνολο Εδρών	577
Σύνολο Γυναικών	155
Ποσοστό Γυναικών	27%
Έτος Εκλογής	2012
Εκλογικό Σύστημα	Πλειοψηφικό με μονοεδρικές δύο γύρων
Τύπος Ποσόστωσης	Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες

	Νομική Πηγή	Περεταίρω πληροφορίες
Τύπος Ποσόστωσης: Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες	Σύνταγμα	Ο Συνταγματικός νόμος για την ισότητα ανδρών και γυναικών (1999) περιλαμβάνει την αρχή της ίσης πρόσβασης ανδρών και γυναικών σε εκλογικά αξιώματα και ορίζει ότι τα πολιτικά κόμματα οφείλουν να συμβάλλουν στην εφαρμογή της αρχής αυτής. (Σύνταγμα, άρθρα 3 & 4)
	Εκλογικός Νόμος	Ο Εκλογικός Νόμος για την ίση πρόσβαση ανδρών και γυναικών σε εκλογικά αξιώματα (2000) υποχρεώνει τα πολιτικά κόμματα που λαμβάνουν μέρος στις εκλογές να οργανώνονται βάσει του συστήματος εκλογικής λίστας διασφαλίζοντας τη συμμετοχή κάθε φύλου κατά 50% στις λίστες των υποψηφίων (απόκλιση μίας μονάδας επιτρέπεται). Αυτή η υποχρέωση ισχύει για τις ευρωπαϊκές και τις περιφερειακές εκλογές και τις εκλογές για τη Γερουσία (σε διαμερίσματα άνω των τεσσάρων εδρών) και στις δημοτικές εκλογές (με πληθυσμό άνω των 3.500 κατοίκων). Η διαφορά ανάμεσα στον αριθμό των υποψηφίων από κάθε φύλο που ένα κόμμα ή ένας συνασπισμός κομμάτων παρουσιάζει σε μονοεδρικές, δε μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 2% στο σύνολο των μονοεδρικών περιφερειών. (Νόμος n°88-227, Άρθρο 9-1).
Νομικές κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση:	Εκλογικός Νόμος	Για τις βουλευτικές εκλογές με πλειοψηφικό σύστημα μονοεδρικών, η κύρωση για μη συμμόρφωση με την ίση εκπροσώπηση για κάθε φύλο 50% (μόνο 2% απόκλιση επιτρέπεται) οδηγεί σε χρηματικό πρόστιμο, το ύψος του οποίου υπολογίζεται ως εξής: Η δημόσια χρηματοδότηση η οποία παρέχεται βάσει των ψήφων που λαμβάνει

		το κόμμα κατά τον πρώτο εκλογικό γύρο, μειώνεται «κατά ποσοστό που ισοδυναμεί με το ήμισυ της διαφοράς μεταξύ του συνολικού αριθμού των υποψηφίων από κάθε φύλο από το συνολικό αριθμό των υποψηφίων (Νόμος η ° 88-227, το άρθρο 9-1). Π.χ.: αν το ποσοστό των υποψηφίων γυναικών είναι 40%, η διαφορά μεταξύ των ποσοστών των γυναικών και των ανδρών είναι 20 ποσοστιαίες μονάδες και ως εκ τούτου, το πρόστιμο ανέρχεται σε 10% μείωση.
Σειρά κατάταξης/Κανόνες τοποθέτησης:	Εκλογικός Νόμος	Για τις εκλογές που διενεργούνται σε ένα γύρο με λίστες υποψηφίων (ευρωπαϊκές, γερουσίας και περιφερειακές εκλογές, οι υποψήφιοι, γυναίκες και άνδρες πρέπει να εναλλάσσονται στην κατάταξη. Για τις εκλογές που διενεργούνται σε δύο γύρους (περιφερειακές και δημοτικές εκλογές σε πόλεις άνω των 3.500 κατοίκων) η ισοτιμία ανάμεσα στους/στις υποψήφιους/ες να διατηρείται ανά έξι υποψήφιους/ες.

Τελευταία Ενημέρωση 21-08-2012

ΓΕΡΟΥΣΙΑ	
Σύνολο Εδρών	348
Σύνολο Γυναικών	77
Ποσοστό Γυναικών	22%
Έτος Εκλογής	2011
Εκλογικό Σύστημα	Έμμεση Εκλογή
Τύπος Ποσοστόωσης	Νομοθετημένες Ποσοστώσεις στους/στις υποψήφιους/ες

	Νομική Πηγή	Περεταίρω πληροφορίες
Τύπος Ποσοστόωσης: Νομοθετημένες Ποσοστώσεις στους/στις υποψήφιους/ες	Εκλογικός Νόμος	Για τις εκλογές της Γερουσίας απαιτείται αυστηρή εναλλαγή ανδρών και γυναικών υποψηφίων στις εκλογικές λίστες. (Εκλογικός κώδικας, Άρθρο L300).
	Σύνταγμα	Ο Συνταγματικός Νόμος για την ισότητα ανδρών και γυναικών (1999) περιλαμβάνει την αρχή της ίσης πρόσβασης ανδρών και γυναικών σε εκλογικά αξιώματα και ορίζει ότι τα πολιτικά κόμματα οφείλουν να συμβάλλουν στην εφαρμογή της αρχής αυτής. (Σύνταγμα, άρθρα 3 & 4)
Νομικές κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση:	Εκλογικός Νόμος	Αν ένα κόμμα δε συμμορφώνεται με τον κανόνα της ισότιμης συμμετοχής ανδρών και γυναικών, η λίστα δεν είναι έγκυρη .
Σειρά κατάταξης/Κανόνες τοποθέτησης:	Εκλογικός Νόμος	Για τις εκλογές της Γερουσίας απαιτείται αυστηρή εναλλαγή ανδρών και γυναικών υποψηφίων στις εκλογικές λίστες. (Εκλογικός κώδικας, Άρθρο L300).

Τελευταία Ενημέρωση 10-06-2010

Ποσοτώσεις σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

Τύπος Ποσόστωσης:	Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες
--------------------------	---

	Νομική πηγή	Περεταίρω πληροφορίες
Τύπος Ποσόστωσης: Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες	Εκλογικός Νόμος	Αυστηρή εναλλαγή στις λίστες υποψηφίων απαιτείται για τα περιφερειακά συμβούλια, τα δημοτικά συμβούλια σε πόλεις με περισσότερους από 3 500 κατοίκους, στις εκλογές των τοπικών φορέων στην Κορσική και το Saint-Pierre-et-Miquelon, στο συμβούλιο του Παρισιού και στα δημοτικά διαμερισματικά συμβούλια Παρισιού, της Λυών και της Μασσαλίας (Εκλογικός Κώδικας, Άρθρα L264, L331-2, L346, L370).
Νομικές κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση:	Εκλογικός Νόμος	Αν ένα κόμμα δε συμμορφώνεται με τον κανόνα της ισότιμης συμμετοχής ανδρών και γυναικών, η λίστα δεν είναι έγκυρη.
Σειρά κατάταξης/Κανόνες τοποθέτησης:	Εκλογικός Νόμος	Αυστηρή εναλλαγή στις λίστες υποψηφίων απαιτείται για τα περιφερειακά συμβούλια, τα δημοτικά συμβούλια σε πόλεις με περισσότερους από 3 500 κατοίκους, στις εκλογές των τοπικών φορέων στην Κορσική και το Saint-Pierre-et-Miquelon, στο συμβούλιο του Παρισιού και στα δημοτικά διαμερισματικά συμβούλια Παρισιού, της Λυών και της Μασσαλίας (Εκλογικός Κώδικας, Άρθρα L264, L331-2, L346, L370).

Τελευταία Ενημέρωση 06-10-2010

Εθελοντική εφαρμογή κατά φύλο ποσοτώσεων από πολιτικά κόμματα*

Κόμμα	Ακρωνύμιο	Επίσημη Ονομασία	Λεπτομέρειες, Προβλέψεις Ποσόστωσης
Σοσιαλιστικό Κόμμα	PS	Parti Socialiste	Το Σοσιαλιστικό Κόμμα εφαρμόζει κατά φύλο ποσόστωση 50% στις εκλογικές λίστες (1990).

*Περιλαμβάνονται μόνο πολιτικά κόμματα που εκπροσωπούνται στο κοινοβούλιο. Όταν μια χώρα έχει θεσμοθετήσει κατά φύλο ποσοτώσεις, μόνο τα πολιτικά κόμματα που έχουν εθελοντικά ποσοστά που υπερβαίνουν το ποσοστό της εθνικής νομοθεσίας ποσόστωσης που παρουσιάζονται σε αυτόν τον πίνακα.

Τελευταία Ενημέρωση 30-11-2009

ΣΟΥΗΔΙΑ

Γενικές Πληροφορίες

Η Σουηδία βρίσκεται στις υψηλότερες θέσεις της παγκόσμιας κατάταξης, όσον αφορά τη συμμετοχή των γυναικών στο Κοινοβούλιο. Η ισότητα των φύλων αποτελεί στόχο της σουηδικής πολιτικής εδώ και πολλά χρόνια. Στην επίτευξη αυτού του στόχου έχουν συμβάλει η τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά και οι πολιτικοί μεμονωμένα.

Σε τοπικό επίπεδο, μια πολύ πρωτότυπη και χαμηλού κόστους ιδέα ήταν το σχέδιο JAM-KOM.³ Πρόκειται για ένα Πρόγραμμα που υλοποιήθηκε στη βόρεια Σουηδία, όπου ένας αριθμός Δήμων οργάνωσε εικονικές συνόδους εργασίας, για να εκπαιδευθούν άνδρες και γυναίκες, ώστε να γνωρίσουν τον/την πολίτη. Ανώτατοι διευθυντές, γυναίκες και άνδρες, έλαβαν οδηγίες να προσπαθήσουν να σκεφτούν τις δυσκολίες που θα αντιμετώπιζαν, εάν ανήκαν στο αντίθετο φύλο και έπαιξαν ρόλους, όσον αφορά την πολιτική που σχεδίαζαν. Η συγκεκριμένη προσπάθεια αποτελεί παράδειγμα για το πώς μπορεί να στηριχθεί η έμφυλη ισορροπία στην πράξη από πρωτοβουλίες σε τοπικό επίπεδο, με στόχο τη λήψη αποφάσεων.

Η ένωση των Νομαρχιακών Συμβουλίων στη Σουηδία, έχει, επίσης, μακροχρόνια δέσμευση να προάγει την ισότητα. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, έχουν προωθηθεί πρακτικές, όπως: συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τις νέες γυναίκες, προκειμένου να αναλαμβάνουν μεγαλύτερες δεσμεύσεις επαγγελματικής σταδιοδρομίας, υποστήριξη για να ξεπεραστούν αρχικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά την είσοδό τους στον πολιτικό στίβο, καθώς και ανάλυση θεμάτων ισότητας σε εργοδότες/τριες και συνδέσμους εργαζομένων. Επίσης, κατά το παρελθόν διοργανώθηκαν ειδικά σεμινάρια με θέμα την έμφυλη ισότητα στον τομέα της εργασίας. Επιπλέον, διοργανώθηκαν παρόμοια σεμινάρια για περιφερειακούς/ές κυβερνήτες/τριες, γενικούς/ές διευθυντές/τριες και κοσμήτορες/ισσες πανεπιστημίων. Μέχρι το 1998, όλοι οι ανώτεροι/ες υπάλληλοι είχαν λάβει μέρος σε αυτά τα σεμινάρια, στα οποία συζητήθηκαν ζητήματα που αφορούσαν την πολιτική της Σουηδίας και τα προβλήματα που προέκυπταν σε διάφορα πολιτικά πεδία. Το περιεχόμενο των σεμιναρίων προσαρμόστηκε ανάλογα με τον τομέα δραστηριότητας της κάθε ομάδας. Αρκετοί περιφερειακοί/ές κυβερνήτες/τριες και γενικοί/ές διευθυντές/τριες ζήτησαν να διοργανώσουν σεμινάρια και για τους/τις χαμηλόβαθμους/ες υπαλλήλους. Το σχέδιο ήταν μοναδικό, καθώς ξεκίνησε και υποστηρίχθηκε από το υψηλότερο ιεραρχικά πολιτικό επίπεδο.

Οι γυναικείες ομάδες/γυναικεία τμήματα των πολιτικών κομμάτων έχουν ενδιαφερθεί για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες υποψήφιας. Πριν από τις εκλογές του 1994, οι Σουηδέζες του σοσιαλδημοκρατικού κόμματος συμπεριέλαβαν στο εκπαιδευτικό πακέτο τους ένα εγχειρίδιο με τον τίτλο: «*Power Booklet: A Quick DIY on how to obtain personal power*» (Το εγχειρίδιο της Εξουσίας- Ένα μικρό «Κάντο μόνος σου για την απόκτηση προσωπικής ενδυνάμωσης»). Το εγχειρίδιο περιλαμβάνει τα βήματα που μπορούν να κάνουν οι γυναίκες, ως άτομα και ως ομάδες, για να αυξηθεί η συμμετοχή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων, αναγνωρίζει τις σχετικές παγίδες/εμπόδια και παρέχει έναν Οδηγό για την αποφυγή ή τη μείωσή τους. Τονίζει ότι, αν ένα κόμμα θέλει να κερδίσει την εμπιστοσύνη των

---

³ Πλήρης τίτλος: Swedish Working Environment Fund (1994). *Women and Men Working Together The KOM programme*, Uppsala.

γυναικών υποψηφίων, πρέπει να εξασφαλίσει έμφυλη ισορροπία και στο παρασκήνιο. Παράλληλα, δίνει συμβουλές για το πώς μπορούν να αλλάξουν οι καταστάσεις. Οι Σουηδέζες μετέφρασαν το βιβλίο στα αγγλικά, και, στη συνέχεια, άλλες γυναικείες ομάδες το μετέφρασαν στα γαλλικά, στα σέρβικα, στα κροατικά και στα κινέζικα.

Το 1972 το Φιλελεύθερο Κόμμα εισήγαγε την πολιτική της κατά φύλο ποσόστωση κατά 40% στις εσωτερικές επιτροπές και τα συμβούλια. Η σύσταση αυτή το 1984 επεκτάθηκε για να συμπεριλάβει την εναλλαγή των υποψηφίων ανδρών και γυναικών στις εκλογικές λίστες. Το 1987, το Χριστιανοδημοκρατικό Κόμμα εισήγαγε σύσταση για κατά φύλο ποσόστωση 40% για τα εκλογικά ψηφοδέλτια. Το Συντηρητικό Κόμμα και το Κόμμα του Κέντρου και αποφάσισαν έθεσαν το στόχο της ίσης εκπροσώπησης ανδρών και γυναικών, το 1993 και το 1996 αντίστοιχα, δίνοντας ωστόσο παράλληλα στις επιτροπές υποψηφιοτήτων τελευταία λέξη σχετικά με τους καταλόγους των υποψηφίων.

Σημαντικό ρόλο στην προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στα Κέντρα Λήψης Πολιτικών Αποφάσεων, έχει διαδραματίσει το σουηδικό γυναικείο κίνημα που ιδρύθηκε το 1994 και στο οποίο συμμετείχε ένας αριθμός γνωστών γυναικών που άρχισαν να οργανώνουν το δικό τους πολιτικό κόμμα. Η απειλή ενός γυναικείου κόμματος, γεμάτου από ελκυστικές υποψηφίες, θορύβησε τα καθιερωμένα κόμματα τόσο πολύ, που παρακινήθηκαν να δεσμευτούν σε πολλά πράγματα.

ΒΟΥΛΗ	
Σύνολο Εδρών	349
Σύνολο Γυναικών	157
Ποσοστό Γυναικών	45%
Έτος Εκλογής	2010
Εκλογικό Σύστημα	Λίστα Αναλογικής Εκπροσώπησης
Τύπος Ποσόστωσης	Εθελοντικές ποσοστώσεις από τα πολιτικά κόμματα

Τελευταία Ενημέρωση 26-11-2009

Εθελοντική εφαρμογή κατά φύλο ποσοστώσεων από πολιτικά κόμματα*

Κόμμα	Ακρωνύμιο	Επίσημη Ονομασία	Λεπτομέρειες, Προβλέψεις Ποσόστωσης
Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα	S	Socialdemokraterna	Κομματικές Ποσοστώσεις: εναλλαγή κάθε φύλου στις εκλογικές λίστες (zipper system) (1993). Εσωτερικές ποσοστώσεις από το 1978.

Κόμμα Αριστεράς	V	Vänsterpartiet	Κομματικές Ποσοστώσεις: Ποσόστωση κατ' ελάχιστον 50% για τις γυναίκες στις εκλογικές λίστες. (1993). Εσωτερικές ποσοστώσεις από το 1978.
Πράσινο Κόμμα	MP	Miljöpartiet de Gröna	Κομματικές Ποσοστώσεις: Κατά φύλο ποσόστωση 50 %, συν-πλήν ένα άτομο (1997). Εσωτερικές ποσοστώσεις από το 1981.
Κόμμα Μετριοπαθών	M	Moderaterna	Κομματικές Ποσοστώσεις: Δύο γυναίκες και δύο άνδρες πρέπει να τοποθετούνται στις πρώτες τέσσερις θέσεις της εκλογικής λίστας για τις ευρωπαϊκές εκλογές 2009.

*Περιλαμβάνονται μόνο πολιτικά κόμματα που εκπροσωπούνται στο κοινοβούλιο. Όταν μια χώρα έχει θεσμοθετήσει κατά φύλο ποσοστώσεις, μόνο τα πολιτικά κόμματα που έχουν εθελοντικά ποσοστά που υπερβαίνουν το ποσοστό της εθνικής νομοθεσίας ποσόστωσης που παρουσιάζονται σε αυτόν τον πίνακα.

Τελευταία Ενημέρωση 04-03-2010

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Γενικές Πληροφορίες

Το Βρετανικό Κοινοβούλιο αποτελείται από τη Βουλή των Κοινοτήτων και τη Βουλή των Λόρδων. Στις Εκλογές του Μαΐου του 2005 οι γυναίκες κατέλαβαν τις 127 από τις 646 κοινοβουλευτικές θέσεις (19,7%).

Το Εργατικό Κόμμα έχει σημειώσει αρκετές επιτυχίες στην προώθηση των γυναικών στην πολιτική. Συγκεκριμένα, οι γυναίκες του κόμματος οργανώθηκαν το 1980 και απαίτησαν μεγαλύτερη κοινοβουλευτική αντιπροσώπευση και περισσότερη εξουσία στις γυναικείες οργανώσεις, ενώ η επιτροπή δράσης CLDP-WAC⁴ και η οργάνωση: «Πολεμήστε για τα γυναικεία δικαιώματα» κατάφεραν να επηρεάσουν την πολιτική του. Το Κόμμα τώρα υποστηρίζει προγράμματα κατάρτισης, καλύτερες υπηρεσίες για τη φροντίδα των παιδιών μέσα στο Κοινοβούλιο, θετικές ποσοστώσεις και οικονομική στήριξη των γυναικών.

Οι Συντηρητικοί, από την άλλη πλευρά, ενδιαφέρονται κυρίως για θέματα ίσης μεταχείρισης, όπως είναι η ίση φορολόγηση. Οι διεκδικήσεις των γυναικών μέσα στο κόμμα έχουν, ωστόσο, οδηγήσει στην αύξηση του ποσοστού των υποψηφίων γυναικών.

Το κόμμα των Φιλελευθέρων έκανε εκστρατεία με το σύνθημα: «Μετρητά, Εμπιστοσύνη, Πολιτισμός», για την οικονομική στήριξη των υποψηφίων γυναικών και τις

⁴ Πλήρης τίτλος: Campaign for Labour Party Democracy - Women's Action Committee.

πτυχές του πολιτικού πολιτισμού, διάσταση του οποίου αποτελεί η παρουσία περισσότερων γυναικών στην πολιτική.

Το 1975, εφαρμόστηκε ο Νόμος κατά των έμφυλων διακρίσεων (SDA)⁵, που συνέβαλε στη δημιουργία ενός κρατικού φορέα (EOC)⁶ για τις ίσες ευκαιρίες. Στον EOC δόθηκε δύναμη και εξουσία για να αναπτυχθεί η νομοθεσία για την ισότητα. Παρόλο που στην αρχή απέτυχε να εξασφαλίσει βασικά δίκτυα υποστήριξης ανάμεσα στις γυναίκες που ενεπλάκησαν στο φεμινιστικό κίνημα, τελικά κατάφερε να κερδίσει έναν κεντρικό ρόλο στο κίνημα για την ισότητα των φύλων. Η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά δίκτυα ισότητας των φύλων βοήθησε να επιταχυνθεί η εφαρμογή των πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη Βρετανία. Στη δεκαετία του 1990, η προσοχή του EOC εστιάστηκε σε θέματα σχετικά με την εργασία. Σήμερα, που η κυβέρνηση των Εργατικών έχει καθιερώσει το Υπουργείο για τις Γυναίκες, απομένει να εξεταστεί κατά πόσον μπορεί να εκπληρώσει τις μεγαλύτερες προσδοκίες που υπάρχουν για την ανάπτυξη της βρετανικής πολιτικής για την ισότητα.

Κοινοβούλιο της Σκωτίας: Στις εκλογές του 1999, οι γυναίκες εξελέγησαν σε 48 από τις 129 έδρες (37,2%). Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε λίγο το 2003, οπότε και εξελέγησαν 51 γυναίκες το ποσοστό τους έφτασε το 39,5%. Στις εκλογές του 2007 εξελέγησαν 43 γυναίκες (33,3%). Αναφορικά με την καθιέρωση του Κοινοβουλίου της Σκωτίας, ομάδες γυναικών πρότειναν μέτρα για την προώθηση της εκπροσώπησης των γυναικών. Η Επιτροπή Γυναικών της Σκωτίας της Εργατικής Ένωσης πρότεινε 50/50 συμμετοχή ανδρών και γυναικών στο νέο Κοινοβούλιο της Σκωτίας.

Εθνοσυνέλευση της Ουαλίας: Στις εκλογές του 2003, στις 30 από τις 60 έδρες εξελέγησαν γυναίκες (50%). Στις εκλογές του 2007, οι γυναίκες εξελέγησαν σε 29 από τις 60 έδρες (48,3%).

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	
Σύνολο Εδρών	650
Σύνολο Γυναικών	146
Ποσοστό Γυναικών	22%
Έτος Εκλογής	2010
Εκλογικό Σύστημα	Πλειοψηφικό (First pass the post)
Τύπος Ποσόστωσης	Εθελοντικές ποσοστώσεις από τα πολιτικά κόμματα

⁵ Πλήρης τίτλος: Sex Discrimination Act.

⁶ Πλήρης τίτλος: Equal Opportunities Commission.

Εθελοντική εφαρμογή κατά φύλο ποσοτώσεων από πολιτικά κόμματα*

Κόμμα	Ακρωνύμιο	Επίσημη Ονομασία	Λεπτομέρειες, Προβλέψεις Ποσόστωσης
Φιλελεύθεροι Δημοκράτες		Liberal Democrats	Το 2001 οι Φιλελεύθεροι Δημοκράτες υιοθέτησαν το στόχο της συμμετοχής γυναικών υποψηφίων σε ποσοστό 40%. Πριν τις εκλογές του 2005, το Κόμμα τοποθέτησε γυναίκες στο 40% των εκλόγιμων θέσεων. Εφάρμοσαν το σύστημα της εναλλαγής κάθε φύλου στις λίστες των υποψηφίων (zipper system) για τις ευρωπαϊκές εκλογές του 1999, αλλά δεν εφάρμοσαν το ίδιο σύστημα στις ευρωπαϊκές εκλογές του 2002.
Εργατικό Κόμμα		Labour Party	Το Εργατικό Κόμμα έχει δεσμευθεί ότι στο 50% των εκλόγιμων θέσεων επιλέγονται γυναίκες.

*Περιλαμβάνονται μόνο πολιτικά κόμματα που εκπροσωπούνται στο κοινοβούλιο. Όταν μια χώρα έχει θεσμοθετήσει κατά φύλο ποσοτώσεις, μόνο τα πολιτικά κόμματα που έχουν εθελοντικά ποσοστά που υπερβαίνουν το ποσοστό της εθνικής νομοθεσίας ποσόστωσης που παρουσιάζονται σε αυτόν τον πίνακα.

Τελευταία Ενημέρωση 30-11-2009

ΕΛΛΑΔΑ

Γενικές Πληροφορίες

Από το 2000 ο αριθμός των εκλεγμένων γυναικών στο ελληνικό Κοινοβούλιο αυξήθηκε αιφνίδια: τριάντα μία (31) εξελέγησαν το 2000, τριάντα εννέα (39) εξελέγησαν το 2004, σαράντα οχτώ (48) εξελέγησαν το 2007. Το 2008 με το άρθρο 3 του Ν. 3636/2008 καθιερώθηκε η ποσόστωση, σύμφωνα με την οποία ο αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο στους συνδυασμούς των κομμάτων πρέπει να ανέρχεται **σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων**, στο σύνολο της Επικράτειας. Η ποσόστωση είχε ως αποτέλεσμα να εκλεγούν πενήντα δύο (52) γυναίκες βουλευτές/τριες το 2009. Όμως πρόκειται μόλις για το 17,3% του συνόλου των βουλευτών/τριών, όταν ο μέσος όρος της ΕΕ των 25 ήταν 24,2%. Μετά τα αποτελέσματα των τελευταίων εθνικών εκλογών της 17^{ης} Ιουνίου, το ποσοστό των εκλεγμένων γυναικών στο εθνικό Κοινοβούλιο αγγίζει το 21% και αποτελεί το υψηλότερο ποσοστό που έχει σημειωθεί στη χώρα μας. Η εκλογή εξήντα τριών (63) γυναικών στις εκλογές του Ιουνίου επικυρώνει τη συνεχή αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στο εθνικό Κοινοβούλιο. Ειδικότερα, από το 1996, που η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων συγκεντρώνει κατά φύλο δεδομένα σημειώνεται η συνεχώς αυξανόμενη συμμετοχή των γυναικών στην ελληνική Βουλή (βλ. Πίνακα 3).

Πίνακας 3. Συμμετοχή εκλεγμένων γυναικών στο Εθνικό Κοινοβούλιο κατά τις εκλογικές αναμετρήσεις των ετών 1996, 2000, 2004, 2007, 2009, 2012

Έτος	ΣΥΝΟΛΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ			ΠΑΣΟΚ	ΝΔ	ΚΚΕ	ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΣΥΡΙΖΑ	ΛΑΟΣ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ	ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ	ΔΗΚΚΙ
	Σύνολο	Γυναίκες	% Γ	% Γ	% Γ	% Γ	% Γ	% Γ	% Γ	% Γ	% Γ	% Γ
1996	300	19	6,3	4,3	5,6	18,2	30,0					11,1
2000	300	31	10,3	10,8	8,0	18,2	33,3					0
2004	300	39	13,0	15,4	10,3	25,0	16,7					0
2007	300	48	16,0	20,6	11,2	31,8	14,3	10,0				
2009	300	52	17,3	21,3	12,1	19,0	15,4	6,7				
2012 (Μάιος)	300	56	18,7	9,8	11,1	26,9	32,7	-	27,3	31,6	4,8	
2012 (Ιούνιος)	300	63	21,0	9,09	13,95	33,33	35,21	-	35,00	29,41	5,56	

Πηγή: Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, 2012

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ) αναγνωρίζοντας ότι «η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική ζωή επιβάλλεται για λόγους δημοκρατίας, αξιοπιστίας του πολιτικού συστήματος και αξιοποίησης του συνόλου της κοινωνικής εμπειρίας», στο «Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013» περιλαμβάνει δεσμευτικά μέτρα για την τοποθέτησή τους στα ψηφοδέλτια, υποστηρικτικές ενέργειες των υποψηφίων και αιρετών γυναικών πολιτικών (βιωματικά σεμινάρια κ.λπ.), καθώς επίσης και καμπάνιες για την υπερψήφιση γυναικών.

Ποσοτώσεις σε Εθνικό Επίπεδο

ΒΟΥΛΗ	
Σύνολο Εδρών	300
Σύνολο Γυναικών	64
Ποσοστό Γυναικών	21%
Έτος Εκλογής	2012
Εκλογικό Σύστημα	Ενισχυμένη αναλογική
Τύπος Ποσόστωσης	Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες.

	Νομική Πηγή	Περεταιίρω πληροφορίες
Τύπος Ποσόστωσης: Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες	Σύνταγμα	Το Ελληνικό Σύνταγμα ορίζει στο Άρθρο 116, παρ. 2 ότι επιτρέπεται η λήψη θετικών μέτρων υπέρ των ομάδων, οι οποίες τελούν υπό συνθήκες πραγματικής ανισότητας, επιτρέπει στο νομοθέτη να λάβει όλα τα μέτρα που είναι αναγκαία για την προστασία ή για τη διευκόλυνσή τους. Συγκεκριμένα, το άρθρο 116 παρ. 2, ορίζει τα εξής: «Δεν αποτελεί διάκριση λόγω φύλου η λήψη θετικών μέτρων για την

		προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών».
	Εκλογικός Νόμος	Με το Άρθρο 34 του ΠΔ. 26/2012 με τίτλο «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών» κωδικοποιείται η υφιστάμενη νομοθεσία περί ποσοστώσεων στον αριθμό των υποψηφίων βουλευτών/τριών κατά φύλο, και πιο συγκεκριμένα τα άρθρα 34 του π.δ. 96/2007 («Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών») και 3 του ν. 3636/2008 («Τροποποίηση του ν. 3231/2004 περί εκλογής βουλευτών»). Το σχετικό άρθρο ορίζει ότι: «...Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών αυτοτελών Κομμάτων, συνασπισμού συνεργαζόμενων Κομμάτων και ανεξαρτήτων, ο αριθμός των υποψηφίων βουλευτών, από κάθε φύλο, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως, σε όλη την Επικράτεια. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω».

Τελευταία Ενημέρωση 05-06-2013

Ποσοτώσεις σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

Τύπος Ποσόστωσης:		Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες
	Νομική πηγή	Περαιτέρω πληροφορίες
Τύπος Ποσόστωσης: Νομοθετημένες Ποσοτώσεις στους/στις υποψήφιους/ες	Εκλογικός Νόμος	Βάσει της παρ. 3 του Άρθρου 18 με τίτλο «Υποψηφιότητες» Μέρος Β' Πρώτος Βαθμός Αυτοδιοίκησης - Δήμοι, Κεφάλαιο Β' «Εκλογική Διαδικασία» του Νόμου 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α'/7.6.2010) με τίτλο «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» ορίζεται ότι: «Ο αριθμός των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, συμβούλων δημοτικής κοινότητας και συμβούλων τοπικής κοινότητας από κάθε φύλο ανέρχεται τουλάχιστον στο ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου ή του συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας που υπολογίζεται διακεκριμένα για κάθε δημοτικό συμβούλιο και κάθε συμβούλιο δημοτικής ή τοπικής κοινότητας. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό της».
	Σύνταγμα	Το Ελληνικό Σύνταγμα ορίζει στο Άρθρο 116, παρ. 2 ότι επιτρέπεται η λήψη θετικών μέτρων υπέρ των ομάδων, οι οποίες τελούν υπό συνθήκες πραγματικής ανισότητας, επιτρέπει στο νομοθέτη να λάβει όλα τα μέτρα που είναι αναγκαία για την προστασία ή για τη διευκόλυνσή τους. Συγκεκριμένα, το άρθρο 116 παρ. 2, ορίζει τα εξής: «Δεν αποτελεί διάκριση λόγω φύλου η λήψη θετικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών»

Τελευταία Ενημέρωση 05-06-2013

Εθελοντική εφαρμογή κατά φύλο ποσοστώσεων από πολιτικά κόμματα*

Κόμμα	Ακρωνύμιο	Επίσημη Ονομασία	Λεπτομέρειες, Προβλέψεις Ποσόστωσης
Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα	ΠΑΣΟΚ	Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα	Το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα εφαρμόζει κατά φύλο ποσόστωση 40% στις κομματικές λίστες (1990).

*Περιλαμβάνονται μόνο πολιτικά κόμματα που εκπροσωπούνται στο κοινοβούλιο. Όταν μια χώρα έχει θεσμοθετήσει κατά φύλο ποσοστώσεις, μόνο τα πολιτικά κόμματα που έχουν εθελοντικά ποσοστά που υπερβαίνουν το ποσοστό της εθνικής νομοθεσίας ποσόστωσης που παρουσιάζονται σε αυτόν τον πίνακα.

Τελευταία Ενημέρωση 30-11-2009

Το Έργο: «Ενθάρρυνση και υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης και εκπροσώπησης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο πολιτικής» υλοποιείται από το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας και εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: «Διοικητική Μεταρρύθμιση» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.

Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.)
Χαρ. Τρικούπη 51 & Βαλτετσίου, 106 81 Αθήνα
Τηλ.: 210 3898000, fax: 210 3898079
E-mail: kethi@kethi.gr, kethi@gynaikes-politiki.gr
www.kethi.gr, www.gynaikes-politiki.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης